

Serviceförvaltningens krisberedskapsplan

Innehåll

1.SYFTE OCH OMFATTNING	1
2.VID EN KRISITUATION	3
3.FÖRVALTNINGENS KRISLEDNINGSORGANISATION	4
4.FÖREBYGGA OCH MINIMERA RISKERNA	7

Version: 1

Antagen av: Servicenämnden 2018-XX-XX

Revideras senast: 2022-12-31

1. Syfte och omfattning

Serviceförvaltningen ska upprätta en krisberedskapsplan som syftar till en effektiv ledning i händelse av kris och att konsekvenserna av krisen minimeras. Förvaltningens krisberedskapsplan ska vara förenlig med Lunds kommuns centrala krisberedskapsplan och revideras minst en gång per mandatperiod och beslutas av servicenämnden. Förvaltningschefen utser förvaltningens beredskapssamordnare som har till uppgift att samordna förvaltningens krisberedskap.

Krisberedskapsplanen är en i förväg överenskommen plan för att kunna hantera kriser – större som mindre. Planen ska säkerställa att organisationen är bemannad med på förhand utbildade nyckelpersoner och att det finns nödvändiga rutiner för att en kris ska kunna hanteras på ett tillfredsställande sätt.

Krisberedskapsplanen ska säkerställa så att den verksamhet som förvaltningen bedriver under normala förhållanden också ska kunna bedrivas i ett krisläge. Med hjälp av denna plan ska krisledningens arbete komma igång snabbt och på ett ordnat sätt. Den ska också lägga grunden för uthållighet vid ett utdraget krisläge.

Det är dock viktigt att poängtera att en krissituation är en komplex situation som ställer stora krav på individers flexibilitet och kreativitet. Denna krisberedskapsplan är därför avsedd att tillämpas i den mån det är möjligt och är alltså inte tänkt att fungera som ett exakt regelverk.

Vid en kris ligger ansvaret i första hand hos de närmast berörda, det vill säga hos den förvaltning som drabbas. Den instans som innehar ett visst ansvar under normala förhållanden har detta ansvar även vid en krissituation. Sannolikheten är stor att serviceförvaltningens verksamheter blir berörda vid kris i andra förvaltningar.

Det beredskapsuppdrag som serviceförvaltningen genom affärsområdet Markentreprenad har på uppdrag av tekniska förvaltningen, VA-Syd och Kraftringen berörs inte av denna krisberedskapsplan utan regleras i separata samarbetsavtal med uppdragsgivarna. Dessa uppdrag innebär däremot att nyckelkompetenser inom serviceförvaltningen kan vara upptagna vid en krissituation. Därför ska ersättare för dessa utses i förväg för att säkra att förvaltningens krishantering fungerar optimalt.

Definition

Krisberedskap är det förberedande arbete som görs för att hantera en eventuell krissituation. Krisberedskapen byggs upp genom utbildning, övning och andra åtgärder som genomförs före, under och efter en kris.

Krisledning är ledningsfunktionen vid en händelse som avviker från det normala och som därmed kräver skyndsamma insatser.

Lagstiftning och planer

Enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap (2006:544) är kommunen skyldig att förbereda sig på och ha en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. Krisberedskapsplan för Lunds kommun är kommunens övergripande plan som utgår från en risk- och sårbarhetsanalys och Räddningstjänsten Syd har ett handlingsprogram för skydd mot olyckor.

2. Vid en krissituation

I det svenska krishanteringssystemet finns tre viktiga grundläggande principer att ta hänsyn till när kriser uppstår i samhället.

Ansvarsprincipen – den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid kris. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra.

Likhetsprincipen – organisationen som hanterar krisen ska efterlikna ordinarie organisation så långt det är möjligt.

Närhetsprincipen – vid en kris ska den i möjligaste mån hanteras där det inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Krishantering i tre krislägen

En kris eller hot om kris kan kräva att den ordinarie ledningsorganisationen behöver anpassas och förstärkas för att förbättra förmågan att hantera händelsen och benämns krisledningsorganisation.

Krisen bedöms utifrån tre krislägen med ökande allvarlighetsgrad.

1. Störning – Kris som i hög utsträckning kan hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation, men som kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

2. Allvarlig händelse – Kris som inte kan hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation på ett tillfredsställande sätt. En allvarlig händelse kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

3. Extraordinär händelse – Kris som drabbar många människor och stora delar av samhället, avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, samt kräver skyndsamma insatser av kommunen. En extraordinär händelse kan inte hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation och kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

Aktivering av serviceförvaltningens krisledningsorganisation

Förvaltningsdirektören, eller dennes ersättare, tar beslut om aktivering av krisledningsorganisationen inom serviceförvaltningen. Beredskapssamordnaren på kommunkontoret ska alltid meddelas då förvaltningens krisledningsgrupp aktiverats.

Krisledningsorganisationen kallas in efter förvaltningschefens beslut enligt särskild larmlista (bilaga 3) med uppgift om telefonnummer innehåller uppgifter om ersättare. Medlemmarna i förvaltningens krisledningsgrupp och dess ersättare ska nå larmlistan även under kvällar och helger. Vid allvarligt elavbrott, då även telefonerna slås ut, ska förvaltningens krisledningsgrupp fysiskt ta sig till krisledningens lokal trots att de inte kallats in.

Aktivering via kommunens centrala krisledning

När larm kommer till kommunen, internt eller externt, så sker det via kommunens beredskapssamordnare som kontaktar berörd förvaltningschef, kommundirektören,

biträdande kommundirektören och kommunikationschefen som i sin tur ansvarar för att kommunikationssambanden etableras såväl internt som externt.

Kommunens krisledningsgrupp aktiveras genom kommunens beredskapssamordnare på kommunkontoret som har larmfunktion att aktivera berörda förvaltningar.

Lund kommuns larmfunktion är en kontaktväg in till Lunds centrala krisledningsorganisation och nås direkt på telefonnummer 040-676 94 54 eller via SOS Alarm 112.

Via larmfunktionen kan förvaltningarna begära stöd i form av krishantering.

Personal inom serviceförvaltningen ingår i kommunens stödorganisation.

3. Förvaltningens krisledningsorganisation

Förvaltningens krisledning kan aktiveras i händelse av en kris eller hot om sådan, som exempelvis kan vara ett allvarligt elavbrott, otjänligt dricksvatten, översvämning.

Förvaltningens uppdrag i kommunen gör att delar av verksamheten även kan bli berörda av andra förvaltningars och eller bolags krisarbete samt via larm från Räddningstjänsten.

Efter varje insats där förvaltningens krisledningsgrupp varit aktiverad ska insatsen utvärderas och resultaten ska beaktas vid kommande revidering av krisberedskapsplanen.

Krisledningsprocessen beskrivs i bilaga 1 med tillhörande checklistor.

Krisledningsgrupp

Det är förvaltningschefen som leder och fattar beslut i frågor av övergripande och strategisk karaktär även i krisläge. Till sin hjälp har förvaltningschefen en krisledningsgrupp som omfattar samma funktioner som förvaltningens ledningsgrupp gör i normalläget.

Krisledningsgruppen kan, beroende på händelsens karaktär, bestå av hela eller delar av ledningsgruppen. Förvaltningschefen avgör sammansättningen utifrån krisens art och omfattning.

I ett krisläge ansvarar förvaltningschefen för att kontinuerlig information om händelseutvecklingen ges till nämndens ordförande. Affärsområdescheferna ansvarar för det operativa krisledningsarbetet i respektive del av verksamheten.

Stödfunktioner vid en kris

Tre stödfunktioner kan vid behov stödja förvaltningschefen och krisledningsgruppen i krisledningsarbetet:

- kommunikationsstöd
- analysfunktion
- administrativt stöd

Dessa tre stödfunktioner aktiveras av förvaltningschefen när krisledningen aktiverats och en bedömning av situationen har gjorts. Förvaltningens kommunikatör ingår i krisledningsgruppen och ansvarar för att kriskommunikation följs enligt checklistan för detta. Förvaltningschefen kan i vissa situationer behöva efterfråga om att få utökat kommunikationsstöd med resurser från kommunens övergripande kommunikationsavdelning eller från andra förvaltningar. Analys- och administrativa stödfunktionerna bemannas av funktioner i samråd med krisledningsgruppen.

Om en situation kräver fler och större insatser än vad krisledningsgruppen och stödfunktionerna kan bistå med så kan det bli aktuellt att ta hjälp av Lund kommunens centrala krisledningsorganisation. Denna nås enklast via larmfunktionen med telefonnummer 040-676 94 54.

Lokaler, utrustning och dokumentation

Krisledningsgruppen möts på våning 4 Kristallen (väster om Lunds central) och reservledningsplats är på Ljusåret (Råbyvägen 33) i rum med tillgång till för situationen anpassad utrustning. Alla larm-, kontakt- och checklistor ska finnas tillhanda på både ordinarie och reserv ledningsplats samt digitalt på ledningens gemensamma nätverksplats.

Varje krisledningssituation ska dokumenteras. Detta sker genom att föra dagbok där tidpunkt, beslut och aktiviteter dokumenteras.

Avslut, utvärdering och revidering

Beslut om att avsluta krisledningsorganisation fattas av förvaltningsdirektör eller dennes för tillfället utsedda ställföreträdare.

När en krisledningsorganisation varit aktiverad ska organisationens sätt att hantera händelsen utvärderas. Utvärderingen ska göras av en aktör utanför förvaltningen och kommunens beredskapssamordnare kan vara lämplig om det är en lokal kris, som enbart berör förvaltningen. Utvärderingen utgör sedan ett underlag för revidering av krisberedskapsplanen.

Denna krisberedskapsplan ska revideras minst varje mandatperiod eller vid större förändringar som kan påverka planen. Detta ansvarar förvaltningens beredskapssamordnare för.

4. Förebygga och minimera konsekvenserna vid en krissituation

Det förebyggande arbetet för att minimera riskerna vid en krissituation är en del av förvaltningens ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser. I Bilaga 5 beskrivs mer utförligt hur risker och sårbarheter i verksamheten ska identifieras och värderas.

Risk- och sårbarhetsanalys

Det är Servicenämnden som har ansvaret för att förvaltningen identifierar risker och brister i verksamheten samt att det upprättas en risk- och sårbarhetsanalys som uppdateras minst varje mandatperiod. I analysen ska de identifierade riskerna och sårbarheterna i verksamheten beskrivas samt en bedömning av sannolikheten för att en oönskad händelse ska inträffa, hur allvarliga konsekvenserna kan bli samt verksamhetens förmåga att motstå och hantera händelsen.

Det är förvaltningens beredskapssamordnare som samordnar det förebyggande arbetet som sedan utförs och leds i den ordinarie verksamheten. För analys, planering och uppföljning används programverktyget Stratsys (It-ledningsstöd).

Handlingsplan

Utifrån identifierade risker och brister tar förvaltningens verksamheter fram åtgärder som sammanställs i en handlingsplan. De resurser som krävs för att genomföra åtgärderna ska ingå i förvaltningens verksamhetsplan.

Det är förvaltningschefen som ansvarar för att genomföra beslutade åtgärder och arbetet samordnas av förvaltningens beredskapssamordnare i samråd med kommunens beredskapssamordnare.

Förvaltningens beredskapssamordnare ansvarar för att sammanställa genomförda åtgärder och årligen redovisa dessa för förvaltningsledningen som beslutar om handlingsplanen ska revideras.

Kompetensförsörjning och övningsverksamhet

Krisberedskapsövningar ska genomföras med förvaltningens ledning minst en gång per mandatperiod. Förvaltningens beredskapssamordnare förbereder och genomför övningarna i krisläge "Störning", samt skapar kompetensförsörjningsplan för personer som ingår i förvaltningens krisledning. Kommunkontorets beredskapssamordnare ska ses som en resurs för stöd vid planering, koordinering och utvärdering.

Vid långt utdragen kris ska plan tidigt upprättas för avlösning och kompetensförsörjning på sikt, vilket även gäller affärsområdescheferna så att den ordinarie verksamheten kan hanteras med så små skadeverkningar som möjligt.

Information vid akutsituation

På kommunens intranet Inloggad finns ett kommunövergripande dokument (Akutplan) som beskriver hur verksamheten ska förbereda sig och agera vid en akutsituation.

Bilagor:

1. Krisledningsprocess
2. Larmlista vid krisläge
3. Checklistor vid krisledning
4. Beskrivning av hur risker och sårbarheter i verksamheten identifieras och värderas